

Charakterystyka pojęć ekologicznych dzieci 6-letnich

8 lutego 2021

Dzieci w przedszkolu obok swobodnej działalności (zarówno młodsze jak i starsze) wykazują duże zainteresowanie przyrodą, pracą dorosłych, co podczas zabaw i zajęć chętnie naśladują. Swobodnie podejmowanej działalności spostrzegają wiele rzeczy, ale mają skłonność do globalnego ujmowania przedmiotów i zjawisk, pomijają często jakieś ważne cechy i właściwości istotne dla zrozumienia znaczenia nazwy. Wiele rzeczy nie zauważyłyby i nie zrozumiałyby, gdybyśmy im w tym nie pomogli i nie skierowali ich uwagi na właściwe tory. Na tym polega kierowanie działalnością dzieci w przedszkolu, wtedy to również następuje możliwość rozwijania różnych rodzajów pojęć u dzieci. St. Lipina wymienia trzy rodzaje dominującej działalności dzieci:

1. zajęcia z dominacją ruchu – zabawy ruchowe, ćwiczenia gimnastyczne, zabawy rytmiczne.
2. zajęcia z dominacją twórczości plastycznej i technicznej – zajęcia plastyczne, techniczne i konstrukcyjne.
3. zajęcia z dominacją działalności umysłowej – należą do nich głównie te wszystkie zajęcia, które służą rozwijaniu myślenia, mowy, wzbogacaniu wiadomości z zakresu życia społecznego, przyrody, techniki, sztuki i w związku z tym kształtowaniu różnorodnych pojęć (społeczno-moralnych, przyrodniczych, technicznych, matematycznych, estetycznych).

„Każdym z tych rodzajów określane są i realizowane inne cele i zadania wynikające z tematu i treści zajęcia, lecz we wszystkich istnieje możliwość, a nawet konieczność sprawdzenia rozumienia pojęć ich kształtowania i utrwalania.” [\[1\]](#)

W mojej **pracy** na szczególną uwagę zasługują zajęcia z zakresu poznawania otoczenia społecznego i przyrodniczego (przykładowe konspekty – aneks). Stosując zasadę bezpośredniego kontaktu z otoczeniem starałam się zapoznać dzieci z życiem społecznym, przyrodą, techniką w naturalnych środowiskach, dostępnych i dostosowanych do ich rozumienia. Podobnie postępowałam na zajęciach z zakresu poznawania przyrody, zaczynając od roślin znajdujących się w sali, w kąci przyrody, później poszerzając stopniowo wiedzę o inne środowiska: park, łąka, las, rzeka. Mimo, że zajęciom tym przyświecały różne cele zawsze pamiętałam jakiego rodzaju pojęcia mają przyswoić sobie dzieci. Treści dostrzeżone i przeżywane przez dzieci były zawsze bardzo bogate i różnorodne, a moim zadaniem było utrwalenie tych pojęć, które uwzględniłam w celach zajęcia. Utrwalając różne pojęcia starałam się, zestawić dany przedmiot z innym, wyszukać cechy wspólne, różnice, określić dane pojęcie na podstawie poznanych cech, sprawdzić stopień utrwalenia tego pojęcia.

W celu sprawdzenia, jaką wiedzę ekologiczną posiadają dzieci 6-letnie wykorzystałam w badaniach test (aneks). Test składał się z pięciu części, w których wyróżniłam następujące kategorie: zwierzęta, rośliny, ptaki, zjawiska przyrodnicze i ochrona przyrody. Badania przeprowadziłam w dwóch 25 osobowych grupach dzieci 6-letnich (grupa „0A” i grupa „0B”), indywidualnie z każdym dzieckiem. Test został przeprowadzony po zrealizowaniu programu proekologicznego. Maksymalnie dzieci mogły uzyskać 64 punkty. Ilość punktów za poszczególne pytania przedstawia poniższa tabelka.

Punktacja testu

Tabela nr 1

Poszczególne kategorie	zwierzęta	rośliny	ptaki	zjawiska przyrodnicze	ochrona przyrody	razem
------------------------	-----------	---------	-------	-----------------------	------------------	-------

Maksymalna ilość punktów do uzyskania	11 pkt	13 pkt	18 pkt	12 pkt	10 pkt	64 pkt
---------------------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Ilość punktów uzyskana przez dzieci z grupy „0A” za poszczególne pytania testu.

Tabela nr 2

Imię dziecka	Ilość punktów uzyskana w poszczególnych kategoriach					suma
	zwierzęta	rośliny	ptaki	zjawiska przyrodnicze	ochrona przyrody	

1. Arek Ch.						
2. Piotr Ch.						
3. Patryk G.						
4. Sebastian G.						
5. Sylwia I.						
6. Kosma K.	11	13	18	12	10	64
7. Oliwia K.	11	13	18	12	10	64
8. Elżbieta K.	7	10	9	10	9	45
9. Kamil L.	9	10	15	10	8	53
10. Paweł L.	11	13	18	12	10	64
11. Daniel Ł.	11	13	18	12	10	64
12. Krystian M.	11	13	18	12	10	64
13. Piotr P.	8	9	14	9	7	47
14. Łukasz P.	11	13	18	12	10	64
15. Barbara P.	11	13	18	12	10	64
16. Damian P.	7	8	9	8	6	38
17. Wiktor S.	10	10	14	10	7	51
18. Ada S.	9	8	15	8	7	47
19. Alicja S.	8	9	14	8	7	46
20. Natalia S.	11	13	18	12	10	64
21. Michał T.	7	7	8	7	8	37
22. Monika T.	10	12	16	10	8	56
23. Kuba W.	10	10	16	10	8	54
24. Adrian P.	10	12	15	11	9	57
25. Wojciech K.	11	13	18	12	10	64

Źródło – badania własne

Ilość punktów uzyskana przez dzieci z grupy „0B” za poszczególne pytania testu.

Tabela nr 3

Imię dziecka	Ilość punktów uzyskana w poszczególnych kategoriach					suma
	zwierzęta	rośliny	ptaki	zjawiska przyrodnicze	ochrona przyrody	

1. Weronika A.						
2. Ola G.						
3. Magda G.						
4. Wiktor H.						
5. Magda J.						
6. Szymon K.	10	10	18	12	8	58
7. Artur K.	11	13	18	12	10	64
8. Kinga K.	10	10	18	12	10	60
9. Anna K.	9	10	18	11	9	57
10. Alan K.	7	8	9	10	8	42
11. Ola L.	11	12	18	12	9	62
12. Filip L.	10	12	17	12	9	60
13. Oliwia M.	10 7	9 8	17 9	11 7	9 6	56 37
14. Andrzej T.	10 10	9 10	17 18	11 12	9 8	56 58
15. Maciej P.	11 10	13 11	18 17	12 10	8 9	62 57
16. Paweł R.	10	10	17	10	9	56
17. Daniel R.	11 11	10 12	17 18	12 12	8 10	58 63
18. Dominika S.	7 10	8 12	9 17	7 11	6 9	37 59
19. Patryk S.	11 10	12 10	18 18	12 12	10 8	61 58
20. Agnieszka Z.	10 11	12 13	15 17	10 11	8 10	55 62
21. Szymon H.	9 8	12 13	15 13	10 9	8 7	54 46
22. Darek P.	10	15	15	10	9	56
23. Damian W.						
24. Michał R.						
25. Daniel K.						

Źródło – badania własne

ANALIZA TABELEK

Po przyjęciu powyższej punktacji testu, określiłam następujące poziomy wiedzy ekologicznej:

0 – 37 pkt POZIOM NISKI

38 – 55 pkt POZIOM ŚREDNI

56 – 64 pkt POZIOM WYSOKI

Ilość dzieci według uzyskanych punktów w przeprowadzonych badaniach testowych

Tabela nr 4

	Poziom wysoki 56 – 64 pkt	Poziom średni 38 – 55 pkt	Poziom niski 0 – 37 pkt	Razem
Grupa 0A	12	12	1	25
Grupa 0B	19	4	2	25
Razem	31	16	3	50

Źródło – badania własne

[1] St. Lipina, Kształtowanie pojęć dzieci w wieku przedszkolnym, WSiP, Warszawa 1984, s. 53

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.